

De Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland (VGN) organiseert dit jaar inspiratiedagen, onder andere met het thema 'weg met traditionele dagbesteding en op zoek naar vernieuwende activiteiten'. Een goede ontwikkeling vindt de NVA-Expertgroep ASS&VB, want de doelgroep heeft maatwerk nodig.

Weg met de traditionele dagbesteding!

Door Pieter Reintjes

Lab 2030

De Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland (VGN) heeft de visie dat Nederland in 2030 een samenleving heeft, waarin gewoon meedoen centraal staat, ongeacht of iemand een beperking heeft of niet. Via een serie bijeenkomsten (Lab 2030 genoemd), met elke keer een ander thema, wordt de visie verder uitgewerkt. Eén van de inspiratiedagen heeft dagbesteding als thema: 'Weg met traditionele dagbesteding en op naar vernieuwende activiteiten voor mensen met een intensieve zorg- en/of begeleidingsvraag'. Meer info op vgn.nl (zoek op: Lab 2030).

Scan de QR-code voor de film van Marieke en Joep, of kijk op Youtube (zoek op: Joep en Marieke)

Een vorm van maatwerk is één-op-ééndagbesteding. Joep (20) heeft deze vorm van dagbesteding en in een korte film van de NVA heeft moeder Marieke Schol een gesprek met haar zoon. Joep heeft autisme met een verstandelijke beperking (VG7 met meerzorg) en zij spreken over het dagelijkse leven van Joep.

Zichtbaar

'De film staat openbaar op Youtube, juist omdat ik wil dat ons leven zichtbaar wordt,' zegt Marieke. 'Veel mensen die ons kennen, denken dat het peanuts is, maar dat is het niet. Joep is in feite anderhalf jaar oud en leven met hem is een ingewikkelde zoektocht. Joep wordt agressief als hij ontregeld raakt en voor je het weet, schopt hij iemand. Dan moet je die passant wel een en ander gaan uitleggen. Op sociale media zien mensen alleen mooie (vakantie)foto's, maar zij weten niet hoe de werkelijkheid is.'

24/7 zorg

Voor Joep is de zorg ingeschaald op 24/7. Zijn structuur moet volledig kloppen, anders wordt hij stuurloos. In een groep gaat het fout en daarom heeft hij één-op-éénbegeleiding. Marieke: 'Het is moeilijk iemand te vinden aan wie je Joep kunt toevertrouwen. Daarom woont Joep niet in een instelling; wij weten dat Joep uit angst reageert en in een instelling krijgt hij nooit de juiste zorg, zal hij steeds agressiever worden en meer in een geslotener setting terecht komen. We regelen het nu zelf en als we veiligheid kunnen bieden op het autistische stuk, dan gaat het ook beter met het deel verstandelijke beperking.'

Zorgboerderij

Joep is nu vijf jaar op zorgboerderij De Bollendonk. Hij was daar de eerste cliënt en alles werd rondom Joep

'Het is moeilijk iemand te vinden aan wie je Joep kunt toevertrouwen'

opgebouwd, zoals de moestuin en het kippenhok. Maaike en Laurenz begeleiden Joep inmiddels vier dagen per week. Joep doet boodschappjes, verzorgt de katjes en het paard, gaat sporten en voert de varkens. 'Hij komt daardoor veel vaker ontspannen thuis,' zegt Marieke. 'Hij is beter in balans. Maar dit neemt mijn zorgen niet weg. Als de begeleiding zou wegvallen, moet ik weer op zoek, gesprekken voeren met het zorgkantoor over de meerzorg. We zijn ook de curator van Joep. Ik sta altijd aan: hoe komt hij thuis? En ook al is hij weg, dan ben ik toch met hem bezig. Hoe regel ik dat ik zelf niet weer opbrand? Hoe regel ik dat ik een keer iets met de andere kinderen en mijn man kan gaan doen?'

Pubers

'De andere pubers krijgen nu niet de aandacht die ze verdienen. Daarom heb ik hen serieus genomen in wat hen dwarszit. Ze krijgen een zakcent voor de begeleiding en Joep helpt nu mee tafeldekken. Het helpt hen in het accepteren van de situatie. Ondanks alles is Joep lief. Joep is zorgzaam, zuiver en eigenlijk altijd lief naar iedereen om hem heen. Zolang het maar gaat zoals Joep het in zijn hoofd heeft.'

'Je moet de cliënt goed kennen voor één-op-éénbegeleiding'

Jacqueline Visser is lid van de NVA-Expertgroep ASS&VB, heeft haar eigen bedrijf Oog voor autisme en jou en is docent bij Fontys OSO (Opleidingscentrum Speciale Onderwijszorg). Haar motto: 'Voorbij de woorden is het echte contact.'

'Vanuit mijn praktijk heb ik voorbeelden van één-op-ééndagbesteding. Zo gaat een cliënt paarden verzorgen, maar dan kunnen er in verband met geluiden geen andere cliënten bij zijn. Dat is geen structurele oplossing, omdat het te duur is,' zegt Jacqueline Visser. 'En in de praktijk moet een cliënt af en toe toch helemaal alleen gelaten worden. Hoe doe je dat? Dan blijkt dat er bij dat één-op-één toch wel meer komt kijken. Heel belangrijk is dat je zoekt naar de interesses van iemand, naar wat iemand leuk vindt. Je kunt overzichtelijke taken aanbieden die daarop aansluiten. En als iemand gek is op cijfers, koop je een cijferballon of je laat diegene cijfers plakken. Iets als koekjes bakken kan te hoog gegrepen zijn, maar alleen het onderdeel kneden kan wel fijn zijn. Je moet de cliënt goed kennen en op de hoogte zijn van zijn sensorische prikkelverwerking.' Om te kunnen blijven ontdekken wat zij leuk vinden, moet je aansluiten op hun communicatieniveau, stelt Jacqueline. 'Als er problemen zijn bij de dagbesteding, dan moet je altijd kijken naar: Wie ben je nou? Wat vind je leuk? Breng goed in kaart wat dat communicatieniveau is, wat interesses en kwaliteiten zijn. Dan kun je in het één-op-één het juiste aanbieden.'

Download de volledige flyer met kwaliteitseisen van de Expertgroep ASS&VB via autisme.nl of scan de QR-code

Meer info over de NVA-Expertgroep Autisme & Verstandelijke Beperking: autisme.nl of mail naar: expertgroeppvb@autisme.nl